

APSTIPRINU

Latgales industriālā tehnikuma
direktore I. Ostrovska

2022.gada 30.novembrī

**Darba aizsardzības instrukcija Nr. 46
darbam ar rokas pneimatiskajiem instrumentiem**

1.VISPĀRĒJĀS PRASĪBAS

Instrukcijā noteiktās prasībās darba laikā jāievēro visi uzņēmuma darbiniekiem un audzēkņiem, kuriem veicot darba pienākumus jāizmanto dažādi pneimatiskie rokas instrumenti.

1.1 Veikt darbus saistītus ar rokas pneimatisko instrumentu izmantošanu atļauts personām:

- ne jaunākām par 18 gadiem un kuras ir instruētas darba drošībā, elektrodrošībā un ugunsdrošībā;
- kuras ir apmācītas (instruētas) pirmās palīdzības sniegšanā;
- kuras iepazinušās ar izmantojamo instrumentu lietošanas instrukcijām;
- kuru veselības stāvoklis ir pārbaudīts un atbilst veicamā darba prasībām.

1.2 Bīstamie un kaitīgie darba vides faktori:

- apstrādājamo materiālu(koka, metāla u.c.) putekļi;
- troksnis;
- vibrācija;
- atsviestas, lidojošas materiālu(tai skaitā griezēj ripu, cirtņu) daļas, šķembas, atlūzas;
- lidojošas, rikošējās naglas, skavas;
- saskare ar rotējošiem, kustošiem griezējinstrumentiem;
- priekšmetu krišana, uzkrišana;
- darbs augstumā, tai skaitā nenorobežotās vietās;
- piespiedu(neērtas) darba pozas;

1.3 Izmantojamie kolektīvie un individuālie aizsardzības līdzekļi:

- darba apģērbs un cimdi, piemēroti apavi, tai skaitā speciālie ar aizsardzības īpašībām;
- aizsargbrilles vai sejas aizsargs;
- austiņas(ausu aizbāžņi);
- pretputekļu maska /respirators.

1.4 Prasības ugunsdrošībai:

- aizliegts glabāt darba veikšanas vietās viegli uzliesmojošus un viegli gaistošus materiālus (slaukāmās lupatas, benzīnu un tml.) Tie jāuzglabā speciāli tam paredzētās vietās.
- smēķēt atļauts tikai tam speciāli iekārtotās vietās;

1.5 Darba higiēnas prasības:

- ēst tikai tam paredzētās vietās, mazgāt rokas pirms ēšanas un darbu beidzot;
- lietot ādas aizsargkrēmus roku aizsardzībai, ja tas nepieciešams;
- neturēt, neuzglabāt darba vietā dzeramo ūdeni un pārtikas produktus.

1.6 Par konstatētiem iekārtu, ierīču un instrumentu bojājumiem ziņot tiešajam darba vadītājam. Darbu uzsākt tikai pēc trūkumu novēršanas.

1.7 Nekavējoties ziņot tiešajam darba vadītājam, darba devējam vai viņa pilnvarotai personai par nelaimes gadījumu vai situāciju, kura apdraud cilvēka veselību vai dzīvību.

2.DARBA DROŠĪBAS PRASĪBAS DARBU UZSĀKOT

2.1 Uzvilkt darba apģērbu, rūpīgi to sakārtot, aizpogāt lai nebūtu brīvi plandošas, karājošas apģērba detaļas un tas neierobežotu kustības. Apskatīt un sakārtot darba veikšanas vietu, novākt visu lieko.

2.2 Vizuāli pārbaudīt individuālos aizsardzības līdzekļus un uzvilkt tos ja to prasa darba specifika.

2.3. Pārliecināties par instrumenta komplektāciju un atbilstoši ekspluatācijas instrukciju prasībām veikt katra instrumenta(arī griezējinstrumenta u.c. palīgmateriālu) tehniskā stāvokļa pārbaudi. Īpaši rūpīgi pārliecināties par palaišanas un drošības ierīču darbību.

2.4 Pārbaudīt gaisa pievadcauruļu nostiprinājumu, gaisa pievadcauruļu un noslēgt armatūras tehnisko stāvokli.

2.5 Ieslēgt apgaismojumu un pārliecināties, ka apgaismojums darba vietā ir pietiekošs, ja nepieciešams uzstādīt/ierīkot vietējo(lokālo) apgaismojumu.

2.6 Neuzsākt darbu ja konstatēti bojājumi instrumentiem, tā darbīgajai daļai vai ir bojāti/nederīgi individuālie aizsardzības līdzekļi un ziņot par to darbu vadītājam.

3.DARBA DROŠĪBAS PRASĪBAS DARBA LAIKĀ

3.1 Izmantot tikai sertificētus, ar CE marķējumu, pneimatiskos instrumentus .

3.2 Nestrādāt bez individuālajiem aizsardzības līdzekļiem - austiņām(ausu ieliktniem), aizsargbrillēm(sejas aizsarga).

3.3 Vispārējās drošības prasības strādājot ar pneimatiskiem instrumentiem:

3.3.1 Pirms darba operācijas sākšanas pārbaudīt vai uzgriežņu atslēga, slīpriņa, cirtnis vai cits darba instruments ir droši piestiprināts (nostiprināts) pneimatiskā instrumenta vārpstai(patronā). Pārliecināties, ka skrūvju atskrūvēšanas atslēgas nostiprināšanas ligzda nav pārlietu izdiluši. Sākot darbu, ieslēgt un tukšgaitā pārliecināties par pneimatiskā instrumenta darbību.

3.3.2 Darba laikā sekot darba instrumenta tehniskajam stāvoklim. Aizliegts strādāt ar pārlietu nodilušu darba instrumentu vai arī ja tam radušies mehāniski bojājumi (plaisas u.c.).

3.3.3 Atskrūvējot/pieskrūvējot skrūves, atslēgu uz uzgriežņa uzlikt pilnā apmērā.

3.3.4 Veicot materiālu slīpēšanu vai atciršanu, atskaldīšanu strādāt aizsargbrillēs. Veicot slīpēšanu darba laikā neievirzīt seju griezējinstrumenta rotācijas plaknes ceļā. Veicot slīpēšanas un tamlīdzīgus darbus strādāt pretputekļu maskā. Darba instrumentu apstrādājamajai virsmai (detaļai) pievirzīt plūdeni, bez triecieniem.

3.3.5 Darba laikā regulāri sekot saspīestā gaisa vada nostiprinājumam pie instrumenta, lai tas neatskrūvētos. Kā arī sekot, lai gaisa padeves vads nesaskartos ar asām, karstām, mitrām vai eļļainām virsmām un netiktu bojāts, kā arī novietot to tā, lai tas nešķērsotu vietas, kur jums jāpārvietojas.

3.3.6 Neizmantot pneimatiskos instrumentus, to izejošo gaisa plūsmu ražošanas atkritumu aizpūšanai, detaļu izpūšanai.

3.3.7 Aizliegts patvarīgi pārregulēt pneimatisko instrumentu (pieskrūvēšanas spēku u.tml.).

3.3.8 Jāpārtrauc darbs ar pneimatiskajiem instrumentiem, ja saspīestā gaisa spiediens sistēmā pārsniedz spiedienu, pie kura saskaņā ar ražotāja nosacījumiem pieļaujama pneimatiskā instrumenta ekspluatācija.

3.3.9 Neaiztikt ar rokām kustošus darba/griezējinstrumentus (abrazīvās ripas, cirtņus u.c.).

3.3.10 Aizliegts strādāt pakāpjoties uz pārnēsājamām kāpnēm, taras, riepām un citiem nepiemērotiem materiāliem. Jāizmanto stabili paaugstinājuma līdzekļi (tornīši, platformas u.c.) ar atbilstošiem drošības nožogojumiem.

3.3.11 Neizmantot pneimatiskos instrumentus tiem neparedzētiem mērķiem.

3.4 Strādājot ar skavu vai naglu iešaušanas pistolēm:

3.4.1 Saņemot pistoli/uzsākot darbu pārliedzināties par tās komplektāciju un tehnisko stāvokli. Izvēlēties atbilstošas skavas vai naglas, pārliedzināties par to atbilstību veicamajam darbam.

3.4.2 Sagatavot skavojamos/naglojamus izstrādājumus. Novietot/uzstādīt tos stabili, droši lai darba laikā(piespiežot pistoli u.tml.) tie nevarētu nokrist, nobīdīties, sašķiebties.

3.4.3 Neuzsākt darbu, ja Jums ir jebkādas šaubas par drošu darbu veikšanu (nevarat izvēlēties skavas/naglas u.c.), ziņot par to darbu vadītājam un rīkoties atbilstoši viņa norādījumiem.

3.4.4 **Aizliegts uzsākt darbu un strādāt**, ja:

- konstatēti jebkādi (plīsumi, plaisas metāliskajās daļās, rokturos; nedarbojas, ķeras mehānismi, bloķēšana u.t.t.) bojājumi pistolei;
- nav vajadzīgie (konkrētu detaļu piešaušanai konkrētai pamatnei) skavas vai naglas;
- nav vai ir bojāti individuālās aizsardzības līdzekļi;
- darba vietā nav pietiekošs apgaismojums.

3.4.5 Piešaušanas brīdī ar rokas neturēt to tuvāk par 150 mm no skavas/naglas iešaušanas vietas.

3.4.6 Pistoli stabili, cieši piespiest skavas/naglas iešaušanas vietai tā, lai tās ass būtu perpendikulāri pamatnei.

3.4.7 Aizliegts novirzīt skavu/naglu iešaujamo pistoli uz sevi vai citām personām. Pārvietojoties neturēt roku uz palaišanas mēlītes.

3.4.8 Nepieļaut nepiederošu personu atrašanos darbu veikšanas vietā.

3.4.9 Obligāti lietot individuālos aizsardzības līdzekļus –ausiņas, aizsargbrilles, darba cimdus.

3.4.10 Lai novērstu piešaujamās detaļas atšķelšanos pie naglas iešaušanas, aizliegts naglu iešaut detaļā, ja koka detaļām attālums līdz detaļas malai ir mazāks par 15 mm;

3.4.11 Aizliegts:

- izmainīt vai vienkāršot pistoles bloķēšanas mehānismus;
- regulēt skavu/naglu iešaušanas spēku;

- iešaut skavas/naglas drūpošās pamatnēs, kas dod daudz šķembu, kā arī cietās pamatnēs, kas noved pie skavas/naglas saliekšanās;
- nolikt un atstāt to bez uzraudzības;
- dot pistoli citām personām, izņemot darbu vadītāju un noliktavas pārziņi.

3.4.12. Pistoles detaļu lūzuma gadījumā nekavējoties pārtraukt darbu, ziņot par to darbu vadītājam(meistaram) un nodot pistoli remontā.

3.5. Veicot materiālu atskaldīšanu ar triecieninstrumentiem – perforators, pneimatiskais atskaldāmais āmurs:

3.5.1 Strādāt austiņās vai izmantot ausu ieliktnus aizsardzībai pret troksni.

3.5.2 Pārliedzināties, ka darba zonā (zem apmetuma, u.c.) nav darbojošās (ir atslēgtas) komunikācijas. Noskaidrot to pie darbu vadītāja.

3.5.3 Strādāt aizsargbrillēs, īpaši ja darbi jāveic plecu līmenī un augstāk.

3.5.4 Darba laikā ieņemt stabilu stāvokli. Aizliegts strādāt pakāpjoties uz taras, riepām un citiem nepiemērotiem materiāliem. Jāizmanto paaugstinājuma līdzekļi (tornīši u.c.) ar atbilstošiem nožogojumiem, margām.

3.6. Visā darba laikā uzturēt tīrību un kārtību darba vietā/zonā. Sekot lai uz grīdas darba postenī nemētātos materiāli, sagataves, skaidas un citi atkritumi, kas traucē drošu darbu veikšanu, pārvietošanos, kā arī lai tās nebūtu slidenas. Nevākt ar rokām skaidas un citus ražošanas atkritumus – izmantot birsti un lāpstīņu.

4.DARBA DROŠĪBAS PRASĪBAS ĀRKĀRTAS SITUĀCIJĀS

4.1. avārija	jāpārtrauc darbs, jāizslēdz visas darbojošās iekārtas un jāveic nepieciešamie drošības pasākumi, bet ja tas nav iespējams, darbs jāpārtrauc, līdz bīstamība nav novērsta;
4.2. sprādziens	ja paaugstinās degtspējīgo vielu saturs darba vidē, darbs nekavējoties jāpārtrauc. Atsākt darbu drīkst tikai pēc tam, kad novērsts gāzu koncentrācijas paaugstināšanās cēlonis, atjaunota normāla gaisa vide;

<i>Latgales industriālais tehnikums</i>	<i>Darba aizsardzības instrukcija Nr.46 darbam ar rokas pneimatiskajiem instrumentiem</i>
---	---

4.3. ugunsgrēks	4.3.1. nepieciešamības gadījumā nekavējoties ziņot ugunsdzēsības dienestam (tālr. 112); 4.3.2. sākt dzēst ugunsgrēku ar darba vietā esošajiem ugunsdzēsības līdzekļiem (ugunsdzēsamo aparātu, smiltīm u.c.); 4.3.3. izsaukt uz ugunsgrēka vietu darbu vadītāju.
4.4. nelaimes gadījums	4.4.1. ja iegūta trauma vai notikusi pēkšņa saslimšana, darbs jāpārtrauc, par notikušo jāziņo tiešajam vadītājam, jāsaņem pirmā palīdzība, bet nepieciešamības gadījumā jādodas pie ārsta; 4.4.2. ja nelaimes gadījums noticis ar citu darbinieku, sniegt viņam pirmo palīdzību, pārtraukt darbu, paziņot par notikušo savam vadītājam (vai iestādes vadībai), nepieciešamības gadījumā izsaukt ātro palīdzību (tālr. 113 vai 112), saglabāt notikuma apstākļus, ja tas nerada briesmas apkārtējiem.

4.5. Izdzirdot trauksmes signālu, kas saskaņā ar noteikto kārtību brīdina par ugunsgrēka izcelšanos vai citu bīstamu situāciju, pārtraukt darbu, izslēgt elektroietaisies un atstāt ēku pa tuvāko evakuācijas izeju.

5.DARBA DROŠĪBAS PRASĪBAS DARBU BEIDZOT

5.1 Instrumentus, individuālos aizsardzības līdzekļus notīrīt un novietot paredzētā vietā.

5.2 Pārbaudīt, vai pēc darba nav palikuši kvēlojoši priekšmeti(aizdeģšanās avoti), ja tika veikti darbi ar atklātu liesmu. Ja tādi ir - apliet tos ar ūdeni.

5.3 Ziņot darbu vadītājam par darba laikā konstatētajiem bojājumiem, nepilnībām u.c.

Sastādīja: darba aizsardzības speciālists _____ S.Naglis